

OKRUHY
k štátnej skúške rozširujúceho štúdia

Predmet: Pedagogika sluchovo postihnutých

Študijný program: Špeciálna pedagogika- pedagogika sluchovo postihnutých (pre učiteľov s vysokoškolským vzdelaním)

1. Pedagogika sluchovo postihnutých – predmet, vzťah k ostatným vedným disciplínam.
2. Strata sluchu, sluchové postihnutie, nazeranie rozličných vedných disciplín na sluchové postihnutie (pedagogika sluchovo postihnutých, medicína, kultúrna antropológia).
3. Klasifikácia a kategorizácia porúch sluchu a detí/žiacov so sluchovým postihnutím. Popis populácie sluchovo postihnutých a dôsledky sluchového postihnutia v rozličných oblastiach. Dôsledky strát sluchu (lingvistické, kognitívne, pracovné, spoločenské, emocionálne).
4. Endogénne a exogénne faktory ovplyvňujúce starostlivosť o dieťa/žiaka so sluchovým postihnutím. 1. faktory zo strany dieťaťa (endogénne), 2. faktory zo strany rodiny, spoločnosti (exogénne).
5. Inštitúcie výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím doma a vo svete (školy a zariadenia pre sluchovo postihnutých, bežní školy – integrácie/inklúzia).
6. Otázky pedagogiky sluchovo postihnutých a ich uplatňovanie. Kde učiť? Ako učiť? Čo učiť? Kedy učiť?
7. Rozdelenie metód edukácie detí/žiacov so sluchovým postihnutím. Základné delenie metód v pedagogike sluchovo postihnutých (polysenzorické, monosenzorické, s manuálnou komunikáciou, bez manuálnej komunikácie).
8. Problémy vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím. Úvod k učebným stratégiám u detí a žiakov so sluchovým postihnutím (na bežnej ale aj špeciálnej škole).
9. Základná klasifikácia komunikačných foriem SP (primárne komunikačné formy, sekundárne komunikačné formy, pomocné technické komunikačné prostriedky).
10. Hovorený jazyk a písomná forma komunikácie u sluchovo postihnutých a ich charakteristiky.
11. Posunkový jazyk, jeho charakteristiky a použitie v komunikácii.
12. Bimodálne formy komunikácie- posunkovaná slovenčina, prstové znaky (prstová abeceda, pomocné artikulačné znaky), ich charakteristiky a použitie.

13. Odzveranie- charakteristika, teoretické východiská, vnútorné a vonkajšie podmienky odzverania. Charakteristika a použitie.
14. Neverbálna komunikácia v pedagogike sluchovo postihnutých a jej špecifiká.
15. Pomocné akusticko-verbálne prostriedky (načúvacie prístroje, kochleárne implantáty, FM systémy, pomôcky na počúvanie televízie a rozhlasu).
16. Totálna komunikácia – TK ako filozofia, jej východiská, TK z pohľadu metód edukácie a z pohľadu komunikačných foriem. Charakteristické rysy TK. Totálna komunikácia a vyučovanie prelingválne nepočujúcich. Zmeny vo svete ovplyvnené názormi na posunkový jazyk a jeho používanie vo výchove a vzdelávaní. Simultánna komunikácia (Sim Com) ako najrozšírenejší spôsob uplatnenia TK a jej charakteristiky.
17. Pojem bilingvizmus. Bilingvizmus u počujúcich a u nepočujúcich. Bimodálny bilingvizmus – charakteristika. Východiská vzniku bilingválneho prístupu podľa Lidella, Johnsona a Ertinga. Primárny jazyk, sekundárny jazyk. Cumminsova teória a jej využitie v PSP. Ciele bilingválneho prístupu, kultúra nepočujúcich, komunita nepočujúcich.
18. Raná starostlivosť o sluchovo postihnuté dieťa a rodinu so SP dieťaťom.
19. Orálne prístupy v súčasnosti.
20. Auditívno-verbálne prístupy vo výchove a vzdelávaní SP.
21. Sluchová výchova – súčasné trendy.
22. Integrované vzdelávanie sluchovo postihnutých. Formy, legislatíva.

LITERATÚRA:

Prednášky a semináre z príslušných disciplín počas štúdia.

- HAMPL.I. - SCHMIDTOVÁ, M. 2016. *Špecifiká edukácie detí s poruchou sluchu v ranom veku*. Bratislava: Iris. 168 s. ISBN 978-80-89726-85-1
- LEONHARDT, A. 2001. *Základy pedagogiky sluchovo postihnutých*. Bratislava: Sapienta. 247 s. ISBN 80-967180-8-8.
- LINCZÉNYIOVÁ, G. – SCHLOSSEROVÁ, M.. 1999. *Diagnostika u sluchovo postihnutých detí. Možnosti využitia testu GASP! v sluchovom tréningu sluchovo postihnutých detí*. Metodické centrum, Banská Bystrica, 1999.
- SCHMIDTOVÁ, M. 1995. *Sluchová výchova*. Metodické centrum. Banská Bystrica. 1995.
- SCHMIDTOVÁ, M.. 1996. *Test orálno- motorického systému*. Metodické centrum Banská Bystrica, 1996.
- SCHMIDTOVÁ, M. 2009. *Orálne a auditívno-verbálne prístupy vo vzdelávaní detí a žiakov so sluchovým postihnutím*. Bratislava: MABAG, s. r. o. 98 s. ISBN 978-80-89113-66-8.

- SCHMIDTOVÁ, M. 2017. *Korekcie artikulácie u detí so sluchovým postihnutím*. Bratislava: IRIS -Vydavateľstvo a tlač, s. r. o. 182 s. ISBN 978-80-8200-0125
- SCHMIDTOVÁ, M. 2017.2017. *Rozvoj jazyka a reči u detí s ťažkou poruchou sluchu* . Bratislava: IRIS, s. r. o. 227 s. ISBN 978-80-8200-0141-8
- TARCSIOVÁ, D. 2005. *Komunikačný systém sluchovo postihnutých a spôsoby prekonávania ich komunikačnej bariéry*. Bratislava: Sapiientia. 222 s. ISBN 80-969112-7-9.
- TARCSIOVÁ, D. 2007. Základy pedagogiky sluchovo postihnutých. In: *Základy špeciálnej pedagogiky pre prácu so študentmi stredných a vysokých škôl*. Bratislava: UK, Pedagogická fakulta. 2007. s. 56-72. Dostupné na: <http://www.vialucis.sk>
- TARCSIOVÁ, D. 2008. *Pedagogika sluchovo postihnutých (vybrané kapitoly)*. Bratislava: MABAG, s. r. o. 112 s. Dostupné na: http://www.nepocujuci.sk/prispevky/pg_sp.pdf
- TARCSIOVÁ, D. 2012. *Prstové znaky a pedagogika sluchovo postihnutých*. Bratislava: Univerzita Komenského. 104 s. ISBN 978-80-223-3274-3.
- TARCSIOVÁ, D. (pripravené do tlače): *Posunkový jazyk a vzdelávanie nepočujúcich*.